

## Joensuun kaupungin esitykset Pohjois-Karjalan vaikuttamisen kärkiin 2023

### Joensuun strategian 2021-2025 tavoitteiden edistäminen

Joensuun kaupungin strategiatyön yhteydessä on tunnistettu useita Joensuun ja koko Pohjois-Karjalan elinvoiman ja asukkaiden hyvinvoinnin kannalta keskeisiä kärkiä. Valtuustokauden strategian 2021-2025 toiminta-ajatuksen mukaisesti Joensuu haluaa olla idän houkuttelevin ja kasvaa määrätietoisesti kohti 80 000 asukkaan kaupunkia. Maakunnan edunajamisessa on edistettävä vahvasti maakuntakeskuksen kasvua ja asemaa kansallisessa kaupunki- sekä EU:n alue- ja rakennepolitiikassa, ja näihin kytkeytyvässä resurssien kohdentamisessa. Joensuun erottautumistekijöistä kansallisen vaikuttamisen tarvetta sisältyy erityisesti metsäpääkaupungin sekä opiskelijakaupungin tavoitteisiin.

### Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen ja te-palvelujen uudistaminen

Yksi keskeistä haasteista on osaavan työvoiman riittävyys. Konsernin toimijat pyrkivät kukin omalla tahollaan löytämään tähän keinoja, joita myös kaupunki tukee.

- Karelia ammattikorkeakoululla on valmistelussa koulutusperäisen maahanmuuton, kotoutumisen ja maahanmuuttajien työllistymisen edistämiseen tähtäävä kokonaisuus.
- Joensuun kaupunki on mukana valmistelemassa hanketta, jonka tarkoituksena on auttaa löytämään kansainvälisiä osaajia alueelle. Tavoitteena on kaupungin osalta sujuvoittaa edelleen mm. asunnon löytämiseen ja peruspalveluihin liittyviä palveluja.
- Joensuun maahanmuuttajapalvelut ovat omalta osaltaan kiinnostuneita pilotoimaan työ- ja yrittäjyysperäisen maahanmuuton kokeiluhankkeita.

Osaavan työvoiman varmistamiseksi Joensuun kaupunki pitää erittäin tärkeänä, että Itä-Suomen yliopistolle myönnetään sen hakema tekniikan (DI) koulutusvastuu. Tavoitteena on aloittaa diplomi-insinöörien koulutus Joensuussa ja Kuopiossa syksyllä 2023. Koulutuksen käynnistämällä on merkittäviä positiivisia vaikutuksia alueen yritys- ja koulutusyhteistyölle. Samoin Riverian hakemalle englanninkieliselle kone- ja tuotantotekniikan järjestämisluvalle on saatava myönteinen OKM:n päätös.

Joensuun kaupunki on mukana Joensuun seudun työllisyyden kuntakokeilussa, joka käynnistyi maaliskuussa 2021 yhdessä Outokummun, Kontiolahden, Liperin ja Polvijärven kanssa. Kuntakokeilu päättyy kesällä 2023. Julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden palvelurakenteeksi tulee löytää pysyvä, tuloksekas, alueellisesti tarkoituksenmukainen ja hallinnoltaan mahdollisimman kevyt ratkaisumalli kuntakokeilussa saatuja kokemuksia hyödyntäen.

### Kuntien toimintaedellytykset ja kuntatalous

Kuntien toimintaympäristö on muuttumassa rajusti sote- ja te-palvelu-uudistusten johdosta. Näiden muutosten yhteydessä tarvitaan kuntien tulevaisuuden toimintaedellytykset turvaavaa kansallista vaikuttamistyötä, jonka tavoitteena on oltava Pohjois-Karjalan kuntien vahva kuntatalous sekä kyky tuottaa palvelut ja edistää elinvoimaa.

### Liikenneyhteyksien kehittäminen

Sujuvat ja riittävät liikenneyhteydet ovat maakunnalle elintärkeitä. Joensuun näkökulmasta keskeisiä asioita ovat lentoyhteyksien varmistaminen päätavoitteena kaupallisen

reittiliikenteen palautuminen, Itärata-hankkeen eteneminen suunnitellusti, Karjalanradan perusparantamiseen ja nopeuttamiseen tähtäävät toimenpiteet sekä pitkäjänteinen maantieyhteyksien parantaminen. Pitkäaikainen edunvalvonnan kärki asemanseutu ja Joensuun ratapihajärjestelyt ovat jo toteutusvaiheessa. Näiden käynnistyneiden investointien täysimääräinen hyödyntäminen edellyttää koko Karjalanradan liikennöitävyyden kehittämistä tulevaisuudessa.

Ympäristöystävällisten kuljetusten kannalta myös vesitieyhteyden kehittäminen on tärkeää. Saimaan kanavan kehittämisen rinnalla tulee varmistaa myös kilpailukykyisen satamainfrastruktuurin kehittäminen. Maantiehankkeista keskeisimpiä liikennehankkeita ovat valtatie 23 parannustöiden loppuun saattaminen ml. Karvion kohdan uusi silta, VT9 Ylämyllyn kohdan eritasojärjestelyjen toteuttaminen sekä Joensuu - Kuopio -maantieyhteyden määrätietoinen kehittäminen ja suunnitteluvalmiuden edistäminen. Joensuulle tärkeää on myös Niiralan kansainvälisen rajanylityspaikan resurssointi ja kehittäminen. Perusväylänpidon rahoituksen tasoon on kohdennettava pysyvästi riittävä rahoitustaso.

Alla tarkempaa kuvausta eräistä liikennehankkeista.

#### Karjalan radan perusparantaminen ja nopeudennosto Joensuu-Imatra rataosuudella

Imatra-Joensuu kehittämiseen on valtion väyläverkon investointiohjelmaluonnoksessa esitetty vain 30 milj. euron panostus, mikä on Joensuun kaupungin näkemyksen mukaan täysin riittämätön Liikenne 12 -tavoitteiden toteutumisen ja koko liikennejärjestelmän kehittämisen kannalta. Etelä-Karjalan liitto ja Pohjois-Karjalan maakuntaliitto teettivät keväällä selvityksen osuuden perusparantamisesta ja nopeuden nostosta. Selvityksen mukaan Karjalan radalle pitää osoittaa vähintään 90 miljoonaa euroa, jotta päästäisiin toteuttamaan edes ensimmäisiä vaiheita. Koko osuuden korjaamisen hintalappu on arviolta 245 miljoonaa euroa, jolloin matka-aika Joensuun ja Imatran välillä lyhenisi 16 minuutilla. Investointiohjelmaan tuleekin varata Imatra-Joensuu ratayhteyden parantamiseen selvityksissä tunnistettu 245 milj. euroa, millä pystytään toteuttamaan sekä ratayhteydellä tarvittavat korvausinvestoinnit että nopeutustoimet. Imatra-Joensuu yhteysvälille luonnoksessa osoitettu alimitoitettu rahoitustaso merkitsee käytännössä liikennepoliittista linjausta siitä, että matkanopeuksien ja siten junamatkustusaikojen eriytymisen kiihtyminen on hyväksyttävää, kun Itä-Suomen kokonaistilannetta verrataan Etelä- ja Länsi-Suomeen.

#### Rataverkon kehittäminen maakuntakeskusten välillä

Rataverkon ja junaliikenteen kehittämiseen maakuntakeskusten välillä on panostettava myös poikittaisuunnassa. Joensuulle on tärkeää koko matkaketju Nurmes-Lieksa-Joensuu-Varkaus-Pieksämäki.

#### Maantiehankkeet

Valtion väyläinvestointiohjelmaluonnoksessa esitetyt valtatie 9 parantaminen Rissala-Jännevirta välillä ja Ylämyllyn kohdalla sekä valtatie 6 Syrjäsalmen sillan parantaminen tukevat Joensuun kaupungin mielestä hyvin maakuntakeskusten välisten liikenneyhteyksien parantamista. Tulevaan suunnitteluohjelmaan on otettava mukaan myös muita valtateille 6 ja 9 tehdyissä kehittämisselvityksissä esitettyjä 1. korin hankkeita.

Valtatie 23 parantaminen kokonaisuudessaan tiesuunnitelman mukaisesti välillä Varkaus - Karvio – Viinijärvi mukaan luettuna Karvion uuden sillan toteuttaminen.

Valtatie 9 Onkamo-Niirala yhteysvälin parantaminen ja Niiralan kansainvälisen rajanylityspaikan kehittäminen.

Valtatie 6 perusparantaminen Joensuun ja Imatran välillä sekä suunnitteluvalmiuden nosto käynnissä olevan kehittämisselvityksen osoittamien tarpeiden mukaisesti.

#### Sisävesiliikenteen kehittäminen

Joensuun syväsatama on TEN-T ydinverkon päätepiste ja Saimaan syväväylän liikennöinnin kannalta erittäin tärkeä satama. Syväsataman kehittämismahdollisuudet on selvitettävä ja huomioitava CEF-tuen saantimahdollisuuksien kannalta. Satamaverkon kehittäminen parantaa mahdollisuuksia hyödyntää täysimääräisesti Saimaan syväväyläverkon tulevaa kapasiteettia.

#### Pienet hankkeet: Maantien 15641 parantaminen Marjala - Noljakka

Maantie 15641 toimii valtatie 9 moottoritieosuuden Ylämylly – Joensuu rinnakkaisväylänä. Maantien liikennemäärä Marjalan kohdalla on noin 3 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Marjalassa sijaitseva maantien 15641 ja Marjalanportti -kadun nelihaaraliittymä tulee parantaa kiertoliittymäksi. Samassa yhteydessä on parannettava maantiehen 15641 sisältyvä, Joensuun ja Liperin kuntien välisenä pyöräilyn pääreitinä toimiva jalankulku- ja pyörätie Marjalan ja Noljakan väliseltä osuudelta. Toimenpiteinä ovat jalankulku- ja pyörätien rakenteen parantaminen ja Höytiäisen kanavan ylittävien siltojen rakenteen parantaminen. Hankkeesta laadittu tiesuunnitelma on vanhentunut. Alkuun tarvitaan ajantasainen tie- ja rakennussuunnitelma.

Nykyisessä nelihaaraliittymässä on liikenneturvallisuuspuutteita ja viimeisen viiden vuoden aikana on tapahtunut viisi poliisin tietoon tullutta ajoneuvoliikenneonnettomuutta, joista kaksi on johtanut henkilövahinkoihin. Lisäksi on ollut useita ns. läheltä piti tilanteita. Kiertoliittymän toteuttaminen selkeyttää liittymäalueen liikennejärjestelyjä, parantaa liikenneturvallisuutta ja muodostaa selkeän kaupungin sisääntuloportin. Maantiehen 15641 sisältyvä jalankulku- ja pyörätie on vilkkaasti liikennöity väylä, joka on osa pyöräilyn seudullista pääreittiä yhdistäen Joensuun kaupunkikeskustan ja Liperin kunnan Ylämyllyn taajaman. Jalankulku- ja pyörätien rakenteellinen kunto on osittain heikko ja osuudelle sijoittuvat Höytiäisen kanavan sillat edellyttävät rakenteellista korjausta.

Tässä vaiheessa kiertoliittymän toteutuskustannusten arvioidaan olevan 0,5 milj. euroa, jalankulku- ja pyörätien parantamiskustannuksiksi arvioidaan 0,4 milj. euroa ja Höytiäisen kanavan ylittävien siltojen parantamis- kustannuksiksi 0,8 milj. euroa. Yhteensä hankkeen kustannukset ovat arviolta 1,7 milj. euroa.